No. 14. DINGSDAG 1 FEBRUARIJ 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De MILITIE-COMMISSARIS in de Provincie Drenthe brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat in de *eerste* zitting van den Militieraad voor de ligting van 1859, te houden in de hoofdplaats der provincie, *tot het onderzoek van vrijwilligers en de reclames van zoodanige lotelingen welke in de jaren* 1855, 1856, 1857 en 1858 *voor één jaar zijn vrijgesteld*, de betrokkene personen uit de verschillende Militiekantons zullen behooren te verschijnen, in de orde als volgt:

die uit het kanton Assen op Dingsdag 8 Feb. 1859.
„ „ „ „ Meppel „ Woensdag 9 „ „
„ „ „ „ Hoogeveen „ Donderdag 10 „ „
„ „ „ „ Emmen „ Vrijdag 11 „ „

De lotelingen voor rekening van gemeenten *uit andere provinciën, in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid in Drenthe besteed*, op zaturdag den 12den Februarij 1859, *telkens des voormiddags ten* 10 *ure*

Assen den 22 Januarij 1859.

De Militie Commissaris voornoemd,
A. J. M. VAN DER MEIJ.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen
1 Februarij.

Nog altijd is de toestand van Europa zeer belangwekkend. Hier Italie, het juk der overheersching moede, maar te zwak door verdeeldheid onderling, dáár het kolossale Oostenrijk, staande met het krachtige zwaard, dat op een wenk toeslaat — hier Keizer *Napoleon*, die oorlogzuchtige taal voert en zich in 't openbaar toerust, om gereed te zijn, als het eerste schot wordt gehoord — daar de Europeesche diplomatie, die rust vraagt voor de volkeren .... wat zal de oplossing zijn van zooveel vijandelijks en vredelievends?

Laat ons eene vlugtige reis maken door de raadzalen der Monarchen en in de oorden, waar men mort en naar vrijheid snakt, en luisteren wat er gezegd wordt in de bureaux van God Mars en in de salons der staatkunde

Wij brengen u het eerst in de redactie-kamer van het officieel dagblad van St. Petersburg, en dit gebeurt niet dikwijls, waarde lezers! Intusschen, wat daar gesteld of van hooger hand gezonden werd, dat tamelijk hetzelfde is, mag hoogstgewigtig heeten en trekt ten minste de aandacht van het politieke Europa in hooge mate. Het geldt Italie en luidt hoofdzakelijk aldus:

„Oostenrijk houdt zich aan de tractaten — Rusland zegt, dat die politieke documenten de uitdrukking zijn van de behoeften van het oogenblik.

„Zullen die tractaten kracht houden, dan behooren zij nu en dan gewijzigd te worden naar den geest des tijds en in den zin der veranderingen, die de wereld goed of kwaadschiks onderging.

„Heeft Oostenrijk niet geweten hoe het de tractaten, in den geest zijner Volkeren, kracht kon doen behouden, dat is zijne eigene schuld, en als het daarop antwoordt: Italie kan niet geholpen worden, want het is niet één, dan mag men het toch onder de aandacht brengen, dat het regt heeft op meer v r ij h e i d"

Ziedaar eene zeer belangrijke beschouwing, die, als ze inderdaad uitging van of goedgekeurd werd door de Russische Regering, bewijst, dat de letter der tractaten van 1815 zoo goed als dood is en de tijd spoedig kan aanbreken, waarop van de Europeesche huishouding kan worden gezegd: „men is er aan 't schoonmaken."

Een ander blad, dat attentie wist te trekken, is de Londensche *Standard*, een ministerieel orgaan. Daarin staat met zeer duidelijke woorden te lezen: „Engeland zal Sardinie niet ondersteunen in een oorlog tegen Oostenrijk. Italie moet vrij worden door de diplomatie en niet door het zwaard Onderling overleg behoort het gebouw van Italie's hervorming op te trekken."

De Italianen zullen hier niet veel tegen hebben, maar de vraag is: w a n n e e r? Zij hebben niet zooveel geduld als de *Standard*, omdat zij lijden, en de redactie van dat blad bij een warmen kagchel zit en voor een fiksche biefstuk met porter.

De *Morning-Post* redeneert eenigzins anders en zegt: „Keizer *Napoleon* heeft op Nieuwjaarsdag geprutteld en later eene voorname houding aangenomen. Hij heeft dus t e v e e l gedaan, om verder n i e t s te doen, en is eene Mogendheid, die men niet vergeten mag, omdat zij de kracht heeft van zich te d o e n spreken

Het Westen kan toezien, althans het behoeft Frankrijk niet te ondersteunen.

„Frankrijk geve zedelijke kracht aan zijn Italiaanschen bondgenoot, en zette die gewigt bij door eene krijgsmagt in 't verschiet, maar het g e b r u i k t die magt niet dan in den hoogsten nood.

„Engeland spele „op zien komen," maar make zich sterk, zeer sterk, om, als het wordt geëischt, goed spel te spelen."

Frankrijk wenscht geen oorlog. Wij zeggen Frankrijk, het volk, want het leger wil gaarne over de Alpen, en zeer natuurlijk, want het vechten is zijne affaire, en eene doodende of voordeelige afleiding tegen verveling. Er is veel verschil in die kans, maar de soldaat w a a g t.

Intusschen worden in het Zuiden van Frankrijk, en wel bij het volle zonlicht, onderscheidene maatregelen genomen die naar kruid ruiken, en voor Oostenrijk tot eene waarschuwing zijn en tot eene les tevens Het kan er uit leeren, dat *Napoleon III* werkelijk de partij der verdrukte Italianen trekt, en het mag berekenen, tot hoeverre hij daarin zal willen gaan

Ook de *Moniteur* houdt de vreesachtigen in spanning door te z w ij g e n. „Er is een bondgenootschap tusschen Sardinie en Frankrijk gesloten, en wel als eene huwelijks voorwaarde bij de vereeniging van Prins *Napoleon* en Prinses *Clotilde*!" was de tijding, die Europa verraste De *Moniteur* haastte zich te antwoorden: „er is geen verbond gesloten, in betrekking tot de echtverbindtenis", maar de *Moniteur* zeide niet: „er is geene afzonderlijke alliantie tusschen Frankrijk en Sardinie tot stand gekomen" Europa heeft zeer goed opgemerkt, dat de *Moniteur* alleen eene alliantie ontkende, die het karakter droeg eener huwelijks voorwaarde en — niets anders Men heeft dat de *Moniteur* onder de aandacht gebragt, maar de *Moniteur* is doof aan dat oor.

In Sardinie zingt men steeds op oorlogsnoten en men heeft er waarlijk wel eenige aanleiding toe — immers de woorden, door den Koning gesproken, toen men hem feliciteerde met het huwelijk zijner dochter, zijn nog al van beteekenis en geven althans veel te denken.

„Dit huwelijk — zeide de Vorst — zal, hoop ik, voor Italie eene bron van voorspoed worden voor de toekomst, en ik vertrouw, dat de Senaat mijne Regering zal *ondersteunen*."

„'t Jaar begon goed — zoo sprak hij tot een ander — en ik hoop, ja geloof vastelijk, dat het nog *beter* eindigt: terwijl ik daarbij reken op de medewerking der volksvertegenwoording"

Gij ziet het, lezers, dat zijn woorden voor verschillende uitlegging vatbaar, en als nu een soldaat zegt: „er komt oorlog!" dan is hij daarom nog niet ten eenenmale gek.

Terwijl alzoo de Sardinische snorbaarden op het oorlogspaard rijden, arbeiden 3 a 4000 lieden aan de vestingwerken van Alessandria, en zal weldra die sterkte een garnizoen hebben van 10,000 man.

de Fransche generaal *Niel*, een uitstekend ingenieur, bezocht genoemde vesting reeds tweemalen en diende er van goeden raad.

Verder wordt het materieel der artillerie verbeterd, en wordt er eene groote menigte wapenen en ammunitie gekocht.

En wie zal dat betalen?

Die vraag wordt behandeld, als de rekeningen inkomen.

Voorshands, zegt men, bezorgde Keizer *Napoleon III* zijn bondgenoot vier millioen francs, — dit is niet meer dan een heel klein appeltje voor grooten dorst — die komt.

De bruidschat, door Sardinie Prinses *Clotilde* medegegeven, bedraagt ongeveer $2\frac{1}{2}$ ton gouds Ook ontvingen de jonggehuwden zeer prachtige geschenken. Marseille en Parijs maken zich gereed om „de jongelui" eene feestelijke aankomst te bereiden. De Keizer, zegt men, heeft een millioen francs bestemd tot een huwelijksgeschenk, en zijne gemalin, die heele lieve brieven schreef aan Prinses *Clotilde*, zal haar vernuft uitputten, om Frankrijk voor de bevallige wederhelft van Prins *Napoloon* het beloofde land te doen zijn.

Berlijn heeft ook kanonschoten gehoord, niet ten doode, maar ten leven. Bij 't eerste schot spitste elk zijn oor, loopende wat men loopen kon naar het paleis en tellende onderwijl elken knal. Oorverdoovend was het hoerah! des volks, toen het schot werd vernomen, dat aankondigde: „Pruissen heeft een erfprins!"

De schooljeugd, die onmiddelijk vacantie kreeg, schreeuwde niet het zachtst.

Zes minuten na de bevalling wist moeder *Victoria* het heugelijk nieuws door den telegraaf.

De kraamvrouw bevond zich 's avonds voor den dag der bevalling nog in de opera; alles is wèl naar omstandigheden en Koningin *Victoria* denkt er aan, om de koffers te pakken voor een uitstapje naar de kraamkamer harer oudste dochter.

Ook in de politiek is het in Pruissen zeer wel De Prins-Regent is wèl met den Landdag en de Landdag is hoogelijk ingenomen met den Prins-Regent, maar deze laatste zegt bij elke gelegenheid: „bedenk, dat ik regeer namens mijn broeder; dat deze welligt de teugels der Regering weder in handen neemt, en dat ik gaarne van hem deze betuiging zou hooren: „gij hebt in alles welgedaan, broeder!"

Te Constantinopel vermaakt men zich weer met het oud Ministercrisis spel. Even als in Europa, zijn er velen, die op eene portefeuille azen en maar enkelen, die er niet van gediend zijn. En deze, ook al gelijk in Europa, zou men 't liefste eene portefeuille toevertrouwen.

De Sultan erkent de erfelijke Vorstenwaardigheid in Servie niet, uit bezorgdheid voor de Serviërs zelven. Deze moeten altijd het dierbare regt bezitten, om eene nadere beslissing des Sultans in te roepen, als de Vorst zijn eigt verzaakte en de wetten schond.

De Chinezen mokken weer tegen hunne gealliëerden, en de hofcourant van Peking zegt: „er worden zware stukken geschut gegoten om de monden der Peiho te beschermen tegen de b a r b a r e n," dit zijn hunne Europesche v r i e n d e n En bij het jongste tractaat is bepaald, dat genoemd woord niet weer mag worden gebruikt.

De Chinezen zullen trouwe bondgenooten zijn, als men hen steeds op zijde staat met den sabel, en zij zullen het tractaat naleven, als men hen altijd op de regels daarvan wijst met de punt van den degen.

Zijne Haïtische Majesteit Keizer *Soulouque* verkeert steeds in eene zeer onaangename positie. Het hoofd des opstands, *Gaffrard*, is in een gedeelte des Rijks tot President der Republiek uitgeroepen, hoewel hij tevreden was geweest met den titel van „hersteller der Republiek" Het comité-revolutionnair vaardigde reeds eene proclamatie uit onder het devies: v r ij h e i d en g e l ij k h e i d en waarin de Haïtianen worden verzocht, om te komen dansen onder den *vrijheidsboom*.

De Haïtianen mogen er wel om denken, dat de appels van dien boom veelal bedroefd leelijk van smaak zijn.

Wij moeten, helaas! deze eindigen met de oorlogstrompet.

Frankrijk wapent zich zoo, dat men waarlijk niet meer kan zeggen: „dit is louter voorzorg!"

Men hoore:

„Te Grenoble heerscht zulk eene troepenbeweging, dat men zich verplaatst waant onder het eerste Keizerrijk.

„In het paleis der munt te Marseille zijn 35 duizend ambulance-bedden bijeengebragt en 40 gebouwen, langs de haven gelegen, zijn er gehuurd, om als dépôt te dienen.

„De veldbakkerijen zijn in staat gesteld om 45 000 rations brood dagelijks te leveren.

„Elk oogenblik wacht men 12 millioen kogels.

„Te Toulon liggen 52 schepen gereed om de dienst te verrigten, die van hen zou worden geëischt, en in al de havens van Frankrijk is geen schip zoo slecht, of het is gehuurd, om op het eerste teeken in zee te gaan, en eindelijk:

„Het escader onder Admiraal *Jehenne*, bestaande uit de schepen *Donauwerth*, *Arcole* en *Alexandre*, ontving bevel, om zich gereed te houden voor een togt in de Middellandsche zee."

Bovenstaande medeelingen zetten waarde bij aan 't geen de *Morning Post* zeide: Keizer *Napolean III* heeft t e v e e l gedaan om in de toekomst n i e t s te doen.

Verder loopen er geruchten van eene kabinetswijziging in Engeland, en wel in meer oorlogzuchtigen geest; men verzekert, dat het Ministerie Derby stellig neutraal zal blijven bij een oorlog tusschen Frankrijk en Oostenrijk, en voegt er bij: „de taal des Keizers tot de Wetgevende Vergadering, op 7 Februarij te houden, zal geenzins vredelievend zijn!"

Oostenrijk geeft overigens veel toe, en wel in twee hoofdkwestien, de Servische kwestie en in de vaart op den Donau.

Het Engelsche Ministerie treedt, te midden van al die beroeringen, steeds op als vrederegter, en volgens de *Morning Herald* heeft het a l l e Mogendheden, wier dreigende houding de algemeene opinie in Europa verontrusten, herinnerd aan de gevaren, die eene schending der bestaande tractaten tengevolge zou kunnen hebben.

Te Parijs sprak men ook van een Europeesch congres, maar met weinig genoegen. Men wil liever vechten dan praten, gedachtig aan het: „zij dronken een glas en lieten de zaak zooals zij was."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem 29 Jan. 0 76 El; † AP. 7.71 Gew. 1 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 29 Jan. 5 voet 4 ruim; 8 voet 3 duim Rijnlandsch.

Generaal *G.*, de beklagenswaardige hoofdpersoon in het verschrikkelijk vergiftigingsdrama te 's Hage, dat door het geheele land zulk een treurigen indruk maakt, verkeert steeds in zeer kalmen toestand. Ten aanzien van het berigt, dat deze zaak zeer spoedig in openbare behandeling zal komen, gelooft men te mogen veronderstellen, dat dit hoogstwaarschijnlijk eerst over zes weken zal kunnen geschieden.

— Men meldt aan de *Utr. Ct.*:

„Zooals men weet is het kapitaal, noodig tot de doorgraving van de landengte van Suez, geraamd op 200 millioen francs, en gaf men 400.000 actien uit a 500 francs per actie. Van die 400.000 actien nam Frankrijk er 207.111 en werden de ontbrekende actien buiten Frankrijk aldus geplaatst: In Oostenrijk 51 246, Belgie 314, Denemarken 7, de Beide Sicilien 97, Turkije, met inbegrip van de persoonlijke inschrijving des onderkonings, 96.517, Spanje 4 046, kerkelijke Staat 54, Vereenigde Staten van Amerika 5.000, Groot Brittanje 5 085, de Nederlanden 2 615, Portugal 5, Pruissen 15, Tunis 1.714, Rusland 24.174, Sardinie 1 353, Zwitserland 460, Zweden 1, Toscanen 176.

— Aan een particulieren brief uit Curaçao van 26 Dec jl. ontleenen wij het berigt, dat eenige dagen te voren aldaar is bekend geworden, dat de Nederlandsche schoener *Amalia*, behoorende aan het te Curaçao gevestigde handelhuis *J. A. Jesurun en Zoon* door de republiek van St Domingo, in de haven harer hoofdstad, zonder vorm van proces, van zijne driekleurvlag beroofd en tot dominikaansch oorlogsvaartuig verklaard werd, onder voorwendsel, dat de *Amalia* de eigendom van genoemd gemenebest zou zijn. Deze stoutmoedige aanranding heeft in onze kolonie algemeene verontwaardiging opgewekt, en men verwacht er krachtige maatregelen der Nederlandsche regering ter verkrijging van voldoening, die in dit geval zoo hoog noodig is, te meer daar de hoon onzer vlag aangedaan door den nietigste der Staten van Zuid-Amerika is gepleegd *Amst Ct*

— Naar men verneemt, zegt de *IJ- en Amstelbode*, heeft de stad Amsterdam een groot verlies ondergaan door het afsterven van twee voorname Leden van Natura Artis Magistra. De beide Tijgers zijn niet meer! Na lang sukkelen is eerst de eene bezweken en werd spoedig door zijne nagelaten betrekking gevolgd. — Of het genootschap den rouw zal aannemen is onzeker.

— Wij ontvangen het uitgebreid verslag over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van eenige artikelen der verleende concessie tot aanleg en exploitatie van den Noorder-spoorweg. In de nagenoeg voltallige afdeelingen der Tweede Kamer, zijn over die gewigtige aangelegenheid uitvoerige beschouwingen en bedenkingen in het midden gebragt. Zij betreffen hoofdzakelijk 1o. de hier te lande aan te leggen spoorweglijnen en de daaraan te geven rigting; 2o. de aan geconcedeerde boven staatsspoorwegen te geven voorkeur; 3o. de verleende concessie zelve en de daarbij gestelde voorwaarden van financiële en anderen aard, en 4o. de door provinciën en gemeenten, ter bevordering van den aanleg van den Noorder-spoorweg toegezegde bijdragen.

Over de rigting aan den Noorder-Spoorweg te geven bevat het verslag het volgende:

Volgens het plan der Regering zou de noorderspoorweglijn van Arnhem uitgaan. De eerste vraag was dus: is dat uitgangspunt goed gekozen? Verscheidene leden meenden het ernstig te moeten betwijfelen, en hielden het er voor, dat, als het er op aankomt, ons vaderland met nieuwe spoorweglijnen, zoowel naar het noorden als naar het zuiden, te begiftigen, Utrecht, in het hart des lands het centraal punt moet zijn. Van Utrecht uitgaande, zou men in eene nagenoeg regte lijn over Amersfoort en Nijkerk op Deventer kunnen komen van waar dan de grenzen konden worden bereikt en de aansluiting met Rheine en het Duitsche spoorwegnet kon plaats hebben. Zoodoende zou de Hollandsche handel langs den kortsten weg met de Duitsche grenzen in verband worden gebragt; hetgeen als hoofddoel in het oog te houden ware. Tevens zou daardoor de verbinding van Harlingen en de noordelijke provinciën in 't algemeen met het binnenland en met Duitschland bekort worden. Bij vroegere spoorwegplannen werd Zwolle als centraalpunt aangenomen, van waar lijnen zoowel naar Utrecht als naar Rheine zouden uitgaan De rigtingen werden destijds zoo voordeelig geacht, dat men de lijnen zonder geldelijke ondersteuning van den Staat wilde aanleggen. Uit een strategisch oogpunt verdient de lijn van Utrecht naar Deventer zeker de voorkeur boven de lijn van Arnhem naar Zwolle. Is Utrecht het centraal punt, dan ligt de knoop onzer spoorweglijnen in het hart des lands, niet aan een uithoek. Tevens wordt dan vermeden, dat de spoorweg te lang aan den regter oever van den IJssel, evenwijdig aan die rivier, loope.

Tegen een en ander werd aangevoerd, dat als de noorderlijn van Utrecht uitging, zij tot Deventer eene schaars bevolkte streek doorsnijden zou, hetgeen men altijd zooveel mogelijk vermijden moet. De ondervinding, ook met opzigt tot den Rijnspoorweg verkregen leert, dat waar de spoorwegen heidevelden, doorsnijden de ontginning en bebouwing van zulke streken daardoor slechts in zeer geringe mate bevorderd wordt. Aan den anderen kant wordt de toekomst van den spoorweg als geldelijke onderneming, bedorven, zoo zich niet verwachten laat dat op de voornaamste rustpunten aanmerkelijke toevoer van reizigers en vrachtgoederen plaats vindt. Daarentegen draagt dit middel van gemeenschap, zoodra het in sterk bevolkte en vruchtbare streken bestaat, onbetwistbaar veel bij tot het verhoogen der algemeene welvaart en is de toekomst daarvan beter verzekerd. Reeds om die reden is het raadzaam. Arnhem als uitgangspunt te behouden en de lijn den IJssel te doen volgen Bleek later dat de handel van Amsterdam en Rotterdam aan eene kortere verbinding met Rheine volstrekt behoefte had, de lijn van Utrecht naar Deventer of van Utrecht naar Zwolle, waarvoor vroeger koncessie is gevraagd, zou van zelf volgen. Tegen de bedenking, dat Harlingen en de noordelijke provinciën, zoo de lijn over Deventer, Zutphen en Arnhem loopt, niet dan langs eenen omweg met Rheine in verband konden komen, stond over, dat voor het noorden des Rijks op die wijze eene kortere verbinding over Oberhausen met Midden-Duitschland werd verkregen, hetgeen voor de bedoelde gewesten toch insgelijks van belang was. Aan het strategiesch bezwaar behoefde men niet te hechten, nadat de Regering zelve door het vroeger verleenen der koncessie van de lijn van Zevenaar naar Rheine en door haar tegenwoordig voorstel omtrent eenen dergelijken weg getoond heeft dat het bij haar niet bijzonder weegt. Wierd eene lijn van Utrecht op Deventer aangelegd, zij zou nagenoeg in gelijke rigting met den Rijnspoorweg loopen.

Er werd geantwoord, dat men het aanleggen door minbewoonde of arme streken niet moest ontzien daar, waar zoo als hier, het belang der gemeenschap tusschen de eindpunten die rigting gebiedend aanbeval; en dat plaatselijke belangen van eenige steden, die ook niet uitgesloten behoefden te blijven, niet tegen de eischen van een algemeen belang mogten gelden. Voorts, met betrekking tot den Rijnspoorweg, dat konkurrentie hier, gelijk altijd, eene goede zijde had. De ondervinding in andere landen leert, dat de konkurrerende lijnen, doordien zij het verkeer in onderscheidene rigtingen doen toenemen, somtijds elkander voeden. Het komt vooral op behoorlijke aansluiting aan. Eene bijzondere reden maakt het doen ontstaan van mededinging voor den Rijnspoorweg wenschelijk Naar veler oordeel wordt die weg toenemend meer dienstbaar gemaakt aan het belang van vreemde aandeelhouders dan aan dat van den Nederlandschen handel of het reizend publiek De Rijnspoorwegmaatschappij heeft reeds het voorbeeld gegeven, dat zij des winters, als geen vervoer te water kan plaats hebben, de tarieven der vrachtgoederen verhoogt. Het algemeen belang vordert, zich van haar zoo onafhankelijk mogelijk te maken.

Van de andere zijde deed men opmerken, dat het misbruik, 't welk de Rhijnspoorweg-maatschappij van haar monopolie maakt, geweerd kan worden, zoodra eene wet als de thans aanhangige omtrent de politie der spoorwegen tot stand is gebragt.

Ook wanneer, overeenkomstig het plan der Regering Arnhem het uitgangspunt voor de noorderlijn bleef, meenden sommige leden dat de overgang van den IJssel niet te Zutphen maar te Deventer moest plaats hebben. Daardoor zou het aansluitingspunt te Rheine langs korteren weg bereikt en zouden misschien ook de fabriekplaatsen van het noorden van Twente beter aangedaan worden. Ten onregte had men, naar deze meening, vroeger van Zevenaar naar Rheine willen gaan. Had de herinnering van die weinig doordachte koncessie niet bestaan, men zou ongetwijfeld thans het overgangspunt van den IJssel noordelijker dan Zutphen gekozen hebben. De overige leden waren, wanneer van Arnhem wierd uitgegaan, met den overgang van den IJssel te Zutphen tevreden. Uit een waterbouwkundig oogpunt zou tegen het maken van eene brug over den IJssel te Deventer, naar sommiger gevoelen, groot, zoo niet onoverkomelijk bezwaar bestaan.

Door enkele leden werd de vraag geopperd, of niet de overgang van den IJssel geheel te vermijden ware Het plan der Regering kon toch in zoo ver worden gewijzigd dat de lijn niet van Arnhem, maar van Westervoort uitging en dan noordwaarts den IJssel volgde. Het aannemen dezer rigting zou het groote voordeel hebben, dat de kosten der brug over den IJssel geheel bespaard en tevens de aan het leggen van zulk eene brug verknochte bezwaren, die vroeger met het oog op den afvoer van het ijs en dergelijke niet gering werden geacht, vermeden wierden.

Over de vraag echter, welke rigting van Meppel af moest worden ingeslagen, heerschte groot verschil van meening. Dit verschil vloeide ook daaruit voort, dat men het over de beginselen, die bij de bepaling der rigting onzer spoorwegen tot leiddraad moeten strekken, niet volkomen eens was. Van de eene zijde werd beweerd, dat in 't belang van handel en nijverheid allereerst gezorgd moest worden voor de bevordering eener versnelde gemeenschap onzer voornaamste havens met het buitenland, zoodat aan dat doel het meer of minder gemak der binnenlandsche gemeenschap ondergeschikt moest blijven. Anderen, ofschoon het belang der internationale lijnen geenszins miskennende, meenden dat de bevordering van het binnenlandsch verkeer vooral niet uit het oog moest worden verloren, en dat men zooveel mogelijk alle gewesten des rijks, ook zoodanige die noch zeehavens noch groote handelsteden bezitten, met spoorwegen begiftigen moest.

Het denkbeeld der Regering om Harlingen over Groningen en Assen met Meppel in verband te brengen, vond betrekkelijk slechts weinig voorstanders. Vele leden konden zelfs moeijelijk begrijpen, hoe de tegenwoordige concessionarissen van den Noorderspoorweg, die bij hunne eerste aanvrage de verbinding over Assen op door hen aangewezen gronden verwierpen, thans daaromtrent van gedachten veranderd zijn. Volgens de rigting, bij de tegenwoordige concessie aangenomen, wordt het groote doel om Harlingen langs den kortst mogelijken weg Rheine en het Duitsche spoorwegnet te doen naderen, niet bereikt. Dan met de kortste en meest belovende verbinding moet begonnen, schijnt eene vooral te betrachten grondstelling. Te gelijk wordt het onmiddelijk belang van de gewigtige provincie Friesland opgeofferd aan een toekomstig en twijfelachtig belang van een deel van Drenthe.

De regering doet wel opmerken, dat, als de aangenomen rigting niet gevolgd wordt Assen, de hoofdplaats van een gewest, misschien voor al tijd van het genot eener spoorweglijn zou worden uitgesloten; maar deze bedenking kon niet als overwegend worden beschouwd. De provincie Drenthe, welker dungezaaide bevolking nog niet eens zoo talrijk is als de bevolking van Rotterdam, heeft, althans vooreerst veel grooter behoefte aan goede bevaarbare kanalen dan aan spoorwegen. Bovendien wordt het belang van den spoorweg zelven benadeeld, wanneer hij zulke schaars bevolkte en weinig bebouwde streken door snijdt als waaruit Drenthe tot nu toe grootendeels bestaat.

Deze tegenwerpingen bleven van de zijde der voorstanders van de rigting over Assen niet onbeantwoord. Zij voerden aan, dat Groningen sedert eeuwen aanzienlijker handelsstad is dan Harlingen, en ten gevolge van de ontworpen verbetering der groote waterwegen in de provincie ongetwijfeld nog hoogere vlugt zal nemen; dat de ondiepe haven van Harlingen niet te vergelijken is met de haven van Delfzijl, waar schepen van meerderen diepgang kunnen binnenkomen en in vroegeren tijd onze oorlogschepen zelfs eene veilige ligplaats vonden, en dat derhalve het handelsbelang der provincie Groningen, waar thans ook een drukke scheepsbouw plaats vindt, wel met dat van Friesland in vergelijking kan worden gebragt. Groningen, meende men verder, heeft bij eene regtstreeksche verbinding met het Zuiden des Rijks, en vooral met Holland, nog veel meer belang dan Friesland, voor 't welk gedurende een groot deel van het jaar de vaart over de Zuiderzee openblijft. De omweg, dien men van Harlingen zou moeten maken om naar het Zuiden of Zuidoosten te komen, zou toch ook zoo groot niet zijn.

Op deze tegenwerpingen werd geantwoord dat, wat er ook van de meerdere voortreffelijkheid der haven van Delfzijl boven die van Harlingen zijn mogt, de handelsbeweging der laatste plaats thans veel grooter is dan die der eerste. Zij wordt inzonderheid gevoed door den uitvoer der voortbrengselen van het vruchtbare Friesland naar Engeland, en rust derhalve op eenen natuurlijken grondslag. De gemeenschap van Harlingen met Engeland is gemakkelijker en korter dan die van Delfzijl met dat Rijk. Nu eenmaal de handel eene rigting naar Harlingen genomen heeft, moet men die rigting aankweeken en versterken, niet daarvoor nieuwe punten opzoeken, al verdienden deze ook in enkele opzigten de voorkeur. Een eenmaal gevestigde handelsweg laat zich niet gemakkelijk verplaatsen.

Liet men de rigting van Meppel op Assen varen, dan zouden verscheidene leden niet daarvoor de rigting van Meppel op Leeuwarden in de plaats willen hebben gesteld maar den middenweg, waarvan ook in de memorie van toelichting gewag wordt gemaakt. De lijn zou volgens dit denkbeeld, van Meppel in eene noordelijke rigting naar Beetsterzwaag of Dragten loopen op een van welke punten de lijnen uit Groningen en Leeuwarden zich zouden ontmoeten; zoodat eene zuidwaarts gebogen lijn de beide genoemde hoofdsteden verbinden zou.

Nog andere denkbeelden van soortgelijke strekking werden geopperd. Er waren leden, die het voor zoo onmogelijk niet hielden, dat de verbindingslijn tusschen Groningen en Leeuwarden wierd uitgewonnen. Men kon van Meppel links naar Leeuwarden en Harlingen, regts naar Groningen uitgaan en de Friesche lijn zoodanig buigen, dat zij zoo nabij mogelijk aan Joure, Sneek en Bolsward kwam.

Een vrij aanzienlijk aantal leden echter was het daarover eens, dat, hoe de aansluiting uit het zuiden ook plaats had, de regtlijnige verbinding tusschen Leeuwarden en Groningen niet meest worden opgeofferd. Die regtlijnige verbinding was, vooral met het oog op eene toekomstige aansluiting van Leer en aan de verdere Noordduitsche lijnen in de rigting van Bremen, Hamburg enz., van zoo overwegend gewigt, dat daaraan de onderdeelen van het plan ondergeschikt moesten blijven.

Aangenomen dat de lijn regtstreeks van Harlingen op Groningen loope, is er dan, vroeg men, inderdaad uitzigt dat zij in eene niet verwijderde toekomst zich aan het Noordduitsche spoorwegnet zal aansluiten? Men doelde hier niet zoo zeer op de verlenging naar de Hannoversche grenzen, waarvan in de concessie gewag wordt gemaakt en waarop men later zou terugkomen, maar op de aansluiting van de Hannoversche zijde. De Hannoversche regering was, naar hetgeen sommigen meenden te weten, voor eenige jaren zeer voor die aansluiting gestemd geweest, maar had later door eene overeenkomst met Pruissen hare handen daaromtrent gebonden, zoodat zij thans geene lijn uit Leer of Assendorf naar onze grenzen zou kunnen aanleggen, zoolang de aansluiting op Rheine niet had plaats gehad De zaak is voor de toekomst van onzen Noorderspoorweg van zoo overwegend belang, dat men deswege gaarne eenige inlichting van de regering ontving.

Wat de zuiderlijn betreft heeft men het algemeen betreurd dat, terwijl de Regering thans de medewerking der wetgeving tot het tot stand brengen der noorderlijn inroept, zij niet tegelijk eenig bepaald voorstel omtrent de zuiderlijn doet, maar zich daaromtrent tot eene algemeene aanwijzing der voor haar voorgestelde rigting en eene globale opgave der van rijkswege te verleenen ondersteuning bepaalt. Naar het gevoelen der meerderheid wordt de zeeuwsche lijn door de Regering veel te veel op den achtergrond gesteld, en laat zich hetgeen deswege in de Memorie van Toelichting gezegd wordt zelfs moeijelijk verklaren. De voorwaarden der thans verleende concessie voor den Noorder spoorweg hebben een ongunstigen indruk gemaakt. De meerderheid bleef aan het gevoelen vasthouden, dat noch de aanleg, noch de exploitatie der spoorwegen, die ons vaderland behoeft, van staatswege behoort te geschieden. Het beginsel der deelneming door den Staat in de maatschappij van den Noorder-spoorweg, werd door eene aanzienlijke meerderheid bestreden. Ook in het verleenen van een subsidie van 2 millioen voor de rentebetaling aan de aandeelhouders gedurende den aanbouw, zag een aanzienlijk getal leden bezwaar. Het subsidie vond intusschen ook warme verdedigers. Hoewel de meerderheid zich gunstig gestemd toonde voor het stelsel om den aanleg van spoorwegen door den waarborg van staatswege der rente van het aanlegkapitaal te bevorderen, wordt hier, naar het gevoelen der meeste leden, dat stelsel overdreven. Het aangenomen cijfer van $4\frac{1}{2}$ pct voor de rentegarantie is, in veler oog, te hoog. Volgens het oordeel van vele leden is de concessie Sloet-Reuchlin uit een financieel oogpunt te nadeelig voor den Staat, en zou het alleszins in aanmerking komen voor die concessie eene meer voordeelige, in den geest der aanvrage van den heer *de Brouwer van Hogendorp* in de plaats te stellen. De tegenstanders der concessie achten mitsdien den duur der garantie te lang en het aangenomen cijfer van $4\frac{1}{2}$ pct. voor die garantie te hoog. Ook wordt in het verslag in eene beoordeeling en vergelijking getreden der financiële voorwaarden te zamen genomen, waaruit blijkt dat de Staat, bij eene concessie in den geest der voorstellen van den heer *de Brouwer van Hogendorp*, aanzienlijk minder heeft uit te geven dan bij de concessie Sloet-Reuchlin.

Wat de artikelen der concessie betreft, heeft men zich schier eenparig verklaard tegen het denkbeeld, dat de aarde- en kunstwerken reeds dadelijk voor dubbel spoor moeten worden ingerigt.

Aan het slot van haar rapport zegt de commissie van rapporteurs: Het onderzoek in de sectiën is een voorloopig overleg, en de ongelijkheid van gang der beraadslaging in de onderscheidene afdeelingen vergroot de moeijelijkheid, om, vooral bij een onderwerp waaraan zoo verschillende belangen zich hechten, slotsommen op te maken of die althans met juistheid te formuleren. De meerderheid der commissie van rapporteurs meent evenwel, ter bevordering eener algemeen gewenschte zaak als hoofdpunten, waarin de meerderheid der Kamer scheen overeen te komen, in bedenking te mogen geven:

1 Wat de *rigtingen* betreft. Als hoofddoel: onze havens en de groote middenpunten van ons verkeer met Duitschland ten oosten en met de Rijnprovinciën te verbinden; verbindingen, aldus aan te leggen, dat zij tevens tusschen de hoofdzetels van ons binnenlandsch verkeer de meest snelle gemeenschap mogelijk maken; tusschen Holland dus met Groningen, Friesland en Overijssel aan de eene, en met Noord-Brabant en Limburg aan de andere zijde. Met de kortste en meest belovende lijnen te beginnen, en, daar

men niet op eenmaal of tegelijk te veel mag willen, zich vooreerst met voorziening in de meest dringende eischen van den tegenwoordigen toestand te vergenoegen. Vooreerst dus bedacht te zijn op de lijnen: 1o. van Harlingen en Leeuwarden naar Groningen. met het uitzigt op eene toekomstige aansluiting aan Leer of Asschendorf; 2o. van Harlingen en Leeuwarden over Zwolle en Deventer of Zutphen naar Rheine, vast te maken hetzij eerst aan Utrecht, hetzij eerst aan Arnhem; 3o. van Stavenisse, zoo niet van Vlissingen, langs Breda, Tilburg. Eindhoven naar Venlo of Roermonde en Maastricht, vast te maken, hetzij eerst aan Utrecht over 's Hertogenbosch. Tiel en Kuilenborg, hetzij eerst aan den linker Maasoever tegenover Rotterdam. Willemsdorp en Dordrecht.

II. Voor zooveel de *uitvoering* aangaat: Bij wege van concessie te laten aanleggen. met bepaling van de kortste termijnen, die te bedingen zijn, en onder behoorlijke *reële* zekerheid voor de voltooijing, zoo derhalve dat bij niet voltooijing. de ondernemers, en niet de Staat, de nadeelige gevolgen te dragen hebben; — geldelijke hulp van staatswege zoo spaarzaam mogelijk te verleenen niet meer dan noodig is, om de onderneming in staat te brengen, dat zij zoo spoedig mogelijk zich zelve helpe; — die hulp in den regel tot een rente-waarborg, voor een zeker, niet groot aantal jaren. van het vooraf ten zuinigste berekende aanlegkapitaal te beperken; — subsidie voor werken niet dan bij uitzondering. wanneer namelijk buitengewone, zóó kostbare kunstwerken noodig zijn, dat zij het aanlegkapitaal bovenmate verhoogen; — bij de berekening van dat kapitaal de meest eenvoudige inrigting tot grondslag te nemen, en al hetgeen, zoo als aanleg voor een doorloopend, dubbel spoor, niet noodzakelijk is, te mijden; — geen deelgenootschap van staatswege noch in het kapitaal, noch in het beheer of de uitvoering der werken; — de verantwoordelijkheid van den concessionaris voor de uitvoering zoowel als voor de exploitatie, naar de gestelde voorwaarden en regels, in haar geheel latende, zich te bepalen tot een streng toezigt, dat er deugdelijk worde gebouwd; — slechts bij zeldzame uitzondering eenig werk, waarbij de Staat, b.v. uithoofde der verdediging tegen den vijand of het water, een speciaal belang heeft zelf te maken.

Niets bevordert het gemeen overleg meer, dan volledige mededeeling der inzigten, vooral wanneer zij niet enkel bij kritiek blijft. Ten dien einde achtte de meerderheid der commissie van rapporteurs het dienstig, de strekking van voorname bedenkingen. zooveel zij kon, bloot te leggen. De Regering kan daarin aanleiding vinden om, tot wegneming van ernstige bezwaren, hare voordragt te wijzigen, en die met eene tweede, tot stichting der vereischte spoorwegverbinding van het zuiden en zuidwesten des rijks, aan te vullen.

Oldemarkt, 29 Jan. Het voornemen bestaat om een klinkerweg van hier naar Blesse aan te leggen; hierdoor zal de communicatie naar Wolvega, Heerenveen en oostelijk Friesland aanmerkelijk bekort worden. hetgeen ook op de reeds drukke marktdagen voordeelig zal werken,

Groningen, 29 Jan. Bij beschikking van Z. Exc. den minister van justitie is benoemd tot rijks-veldwachter der 1e klasse, met den rang van brigadier majoor. ter standplaats Groningen. *Jan van Beerze*, thans rijks-veldwachter der 2e klasse, met den rang van brigadier-majoor-titulair ter zelfder standplaats.

— Den 27sten is te Winschoten eene boerenbehuizing met schuur en landerijen, die in 1823 voor f 6000 was aangekocht, weder verkocht voor f 30,590; wel een bewijs dat de waarde der landerijen nog altijd op eene ongekende hoogte staat.

Kampen, 28 Jan. Men meldt uit de naburige gemeente Oldebroek, dat aldaar een boerenmeisje op den openbaren weg aangegrepen, naar een hooiberg gesleept en op eene hoogst schandelijke wijze mishandeld zoude zijn geworden. Als bedrijvers dezer euveldaad werden twee personen uit genoemde gemeente verdacht en deze zijn eergisteren gevankelijk naar Arnhem overgebragt. terwijl de policie haar onderzoek intusschen ijverig voortzet.
Kamp. Ct.

Amersfoort, 27 Jan. Heden heeft de arrond.-regtb. alhier, bij een zeer gemotiveerd vonnis, welks voorlezing bijna een uur duurde, *Charles Steylaars* schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde feiten en deze gekwalificeerd als bedriegelijke opligting. en hem veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf in eenzame opsluiting, tot betaling van een geldboete van f 100, en is hij voor vijf jaren ontzet van het genot zijner burgerlijke en burgerschapsregten. De beklaagde verklaarde onmiddellijk, dat hij zich in hooger beroep zou voorzien.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

De eerste krijgsraad te Rijssel heeeft een grenadier van het 39ste regement van linie ter dood veroordeeld, ter zake van desertie voor Sebastopol. Die militair werd ook verdacht gehouden, den russischen generaal de rigting der Fransche mijnen te hebben aangewezen.

— Te Colmar is *Jacques Bessner*, een geacht ingezetene dier stad. belijder der protestantsche godsdienst, tot 50 francs boete veroordeeld. omdat hij aan een zijner vrienden, roomsch-katholieke, een boek geleend had, dat hem in eigendom toebehoorde, getiteld: „Leer der heilige Schrift" en waarin het leerstuk der onbevlekte ontvangenis wordt bestreden De veroordeeling is gegrond op het feit, dat *Bessner* de wet op de colportage heeft overtreden, volgens welke geen andere drukwerken mogen verspreid worden, dan die van den officiëlen stempel zijn voorzien,

ENGELAND.

De *Spectator* verdedigt de reis van den prins van Wallis naar Rome met de reeds zoo dikwijls herhaalde aanmerking van andere bladen, namelijk dat de prins te Rome eene opeenstapeling van ongeregtigheden. slecht beheer enz. zal zien. Behalve dat een jongeling van 16 of 17 jaren nog weinig geschikt is om een en ander juist te begrijpen en te beoordeelen. zoo is het te vermoeden. dat bij zulk eene openlijke aankondiging van het kwaad, men te Rome eenigzins zorg zal dragen, om den jongen prins. die met zulke verwachtingen aankomt, eene aangename teleurstelling te verschaffen. Doch ook in het tegenovergestelde geval is de uitwerking niet altijd zuiver, en de *Spectator*, ofschoon de reis verdedigende, gewaagt nogtans van het geval dat *Boccacio* verhaalt in een tijd toen Rome veel meer ergernis veroorzaakte dan nu. „Een parijsch koopman wenschte een zijner israelietische vrienden. dien hij uithoofde van zijne eerlijkheid zeer hoog achtte. de kroon op te zetten door hem te bekeeren tot de roomsche leer. Na vele mislukte pogingen besloot de israeliet eindelijk zelf Rome te bezoeken. den paus te zien en met de kardinalen te spreken. De Parijzenaar verschrikte en verwachtte, dat zijn vriend na het aanschouwen van Romes toestand. die voldoende was om een christen tot israeliet te maken, terug zou komen met het onwankelbare besluit om te blijven wat hij was. Eindelijk kwam de israeliet terug en antwoordde, toen zijn vriend het waagde hem te vragen welken indruk Rome op hem gemaakt had dat het gedrag van hen die met de zorg en uitoefening der godsdienst belast waren, van dien aard was. dat zulk eene eeredienst reeds lang van de oppervlakte der aarde zou zijn weggevaagd geworden, indien zij niet onder de bijzondere bescherming der Voorzienigheid gestaan had. en dat hij haar daarom de alleen ware en door bovennatuurlijke krachten gehandhaafde godsdienst hield: en alzoo mijn waarde vriend." vervolgde de bekeerde, „ziet gij uwen vriend *Abraham* als christen terug, waartoe hij nimmer zou hebben kunnen besluiten zonder dat wonder." Ofschoon de prins van Wallis waarschijnlijk genoegzaam gewaarborgd is tegen eene drogreden als die van den israeliet, is de tegenwoordige tijd echter zoo rijk aan drogredenen, dat de vrees voor den nadeeligen invloed op een jeugdig gemoed niet overdreven genoemd mag worden.

— De ontvangen Indische dagbladen berigten, dat het *Nena-Sahib* gelukt is. aan de waakzaamheid der Engelsche troepen te ontsnappen en zelfs te Bithoor zijne schatten op te graven en mede te nemen; ook *Tantia Topee* is onbelemmerd Er wordt intusschen bijgevoegd, dat het Engelsche bewind niet de bemagtiging, maar de vrijwillige onderwerping van de opperhoofden der muiters wenscht.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Berlijn d.d. 28 Jan.: Gisteren avond is de geheele stad geïllumineerd geworden. uithoofde van de gelukkige bevalling van Prinses *Victoria*.

De Kamers hebben heden morgen besloten, eene deputatie naar het paleis te zenden, om den Prins geluk te wenschen.

Prins *Frederik Wilhelm* heeft gisteren al zijne bedienden op wijn onthaald, om op de gezondheid van den kleinen Prins te drinken. Heden morgen heeft de gelukkige vader hen allen in de kinderkamer doen bijeenkomen, en hun daar het pand zijner liefde getoond, dat slapend door hem op den arm gedragen werd.

ASSEN, 1 Februarij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 31 Jan. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2^1/_2$ pCt. $64^1/_8$ percent. Dito 4 pCt. 99 percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 105 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $81^1/_4$.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger, dadelijk f 456. — Raapolie williger, op zes weken f $44^1/_4$. — Tarwe onveranderd. — Rogge bij partij lager, 130 ponds Pruissische f 210. — Garst onveranderd.

De heer *S. Lantinga*, door het geheele land bekend wegens zijne gelaatsveranderingen en buikspraak, zal heden avond bij den heer *Kuipers* eene voorstelling geven. De gelegenheid, om dezen man alhier te zien, wordt zoo zelden aangeboden. dat het Asser publiek daarvan voorzeker gretig gebruik zal maken.

— Het berooven der aardappelgaten schijnt in deze gemeente weder een aanvang te nemen. Bij den ingezetene *H. E.* zijn twee mudden en bij *L. B.* eenige mudden gestolen

— Naar men zegt, zal in het aanstaande voorjaar een begin gemaakt worden met het graven van het geprojecteerde kanaal van Coevorden naar Aue.

* **Hardenberg**, 28 Jan Als eene bijzonderheid, de zachte weersgesteldheid van dezen winter betreffende, kunnen wij berigten, niet alleen dat vele landlieden in dezen omtrek nog dagelijks ploegen en zaaijen, maar dat zelfs twee jongelieden uit G. zich heden in de Vecht met zwemmen verlustigd hebben.

* **Gramsbergen**, 29 Jan. De wettige bevolking dezer gemeente bedroeg op 31 December 1857 1044 ml. en 1010 vr, te zamen 2054. Deze is in 1858 vermeerderd door geboorten met 32 ml. en 31 vl., te zamen 63; terwijl uit andere gemeenten zich hier gevestigd hebben 26 ml. en 24 vl., te zamen 50. De bevolking is dus met 113 vermeerderd Zij is echter verminderd door overlijden met 25 ml. en 32 vl., te zamen 57; terwijl 28 ml. en 23 vl., te zamen 51, deze gemeente met der woon verlaten hebben. De vermindering bedroeg dus 108, zoodat de wettige bevolking dezer gemeente op 31 December 1858 bestond uit 1049 ml. en 1010 vl., te zamen 2059 personen.

Veenhuizen, 28 Jan. Daar de plaatsen tot opsluiting voor overtreders der alhier bestaande tuchtreglementen ondoeltreffend bevonden werden, uithoofde de delinkwenten aldaar werkeloos te zamen zijnde, dikwijls kwaad beraamden en bedreven, zoo is bepaald eene cellulaire inrigting te maken, waarmede eerstdaags zal aangevangen worden.
Amst Ct

— Gisteren werd alhier in het huis van arrest en justitie binnengebragt de persoon van H. A. K. van Ruinen beschuldigd, dat hij in den nacht van 29 op 30 Januarij ll., bij gelegenheid van eene onderlinge vechtpartij te Ruinen, aan J. B. aldaar een slag op het hoofd heeft toegebragt met een elzen bungel, zoodat deze in levensgevaar verkeert.

* **Makkinga**, 30 Jan. De welgezinde ingezetenen dezer plaats, gaarne willende medewerken tot wering der armoede en tot bevordering der stoffelijke welvaart van de mindere volksklasse, hebben zich tot eene vereeniging gevormd, om met gemeenschappelijke krachten het best dit doel te treffen. Deze vereeniging heeft eene spaarkas, eene naai- en breischool en eene keijenklopperij opgerigt. Voor iedere afdeeling heeft zij eene commissie benoemd, van welker leden men verwachten mag, dat zij de opgenomen taak met ijver volbrengen zullen. Voor de kosten, ter bestrijding van een en ander, heeft eene ruime inteekening plaats gehad. Mogt dit voorbeeld navolging vinden!

* **Staphorst**, 31 Jan Te Zuidwolde heerscht de varkensziekte. Alleen in de buurtschap Veeningen zijn er in een betrekkelijk kort tijdsverloop achtervolgend meer dan 30 plotseling aan gestorven, onder welke een vette. — Er zijn in den afgeloopen zomer te Staphorst, door *L. Bedder*, op groote schaal koolrapen verbouwd, waarvan tien, onlangs opzettelijk gewogen, de zwaarte hadden van om de honderd ponden. Hij heeft er velen van eene buitengewone dikte, en houdt het er voor, dat dit voeder voor de melkproductie nog voordeeliger is dan de bekende keulsche wortels.

* **Annerveen** 28 Jan. Heden avond vierde het zanggezelschap ter dezer plaatse feest. Omstreeks zes ure vereenigden zich te dien einde de actieve leden, ten getale van 31, in het logement van *te Velde* alhier. Nadat onze beminde onderwijzer *B. Huizingh*, als directeur van 't gezelschap, door eene korte maar degelijke aanspraak het feest had ingeleid, werd aan hem, bij monde van het lid-secretaris *J. Hogen Esch*, een cadeau aangeboden, bestaande in een sierlijk bewerkten gouden horologieketting. Daarop beantwoordde de directeur de toespraak van den secretaris, vervolgens werden, onder afwisseling van gezang, nog door eenige leden op dit feest toepasselijke verzen voorgedragen, en werd de avond verder in gulle en betamelijke vrolijkheid doorgebragt.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

27 Jan. *Veroordeeld:* J. Z., arbeider te Gasselternijeveen, L. W., arbeider te Kloosterveen en J. H., boerenknecht te Emmen, wegens het aanwenden van pogingen om wild te bemagtigen of te dooden door middel van wildstrikken, ieder tot eene geldboete van f 20 en subsidiaire gevangenisstraf van 7 dagen en de laatstgenoemde nog daarenboven tot eene gevangenisstraf van 7 dagen, als hoofdstraf; — A. B., schaapherder te Westdorp, gemeente Borger. wegens het in gesloten jagttijd. zonder consent of buitengewone magtiging, in het veld doen van pogingen om wild op te sporen, te bemagtigen of te dooden, door niet behoorlijk zorg te dragen om te beletten, dat de hond, dien de beklaagde bij zich had, wild opspoorde of dreef, het wanbedrijf met oordeel des onderscheids, doch onder verkleinende omstandigheden gepleegd. tot eene geldboete van f 1 en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — W. H., arbeider te Vries, wegens het zich met wildstrikken in het veld bevinden, buiten openbare wegen en voetpaden, tot eene geldboete van f 20 en subsidiaire gevangenisstraf van 7 dagen; — L. D., arbeider te Gasselte, wegens 1o. het laatstgemeld feit en 2o. het in open jagttijd verboden vervoer van wild. buiten openbare wegen en voetpaden, tot eene gevangenisstraf van 7 dagen, eene geldboete van f 20 en subsidiaire gevangenisstraf van 7 dagen.

CORRESPONDENTIE.

Het is een ingeslopen misbruik, dat van tijd tot tijd uit plaatsen in de nabijheid van Assen gelegen, aan het telegraafkantoor aldaar berigten worden toegezonden, somtijds zelfs per ongefrankeerde brieven en het vermoedelijk bedrag in postzegeltjes daarbij. Daar dit strijdt tegen de bestaande reglementen en ook den afzender niet geheel tegen misbruik waarborgt, worden wij verzocht het publiek er attent op te maken, dat alle ongefrankeerde brieven onvoorwaardelijk aan het telegraafkantoor worden geweigerd. en de berigten, door tusschenkomst der heeren postdirecteuren. behooren te worden geëxpediëerd op de daartoe voorgeschrevene wijze.

Advertentien.

Getrouwd:

J. W. OTTENS
en
A. OOSTING.

Gieten, 28 Jan. 1859
Eenige kennisgeving.

Schouwburg te Assen.

No. 5 van 't abonnement.
Donderdag den 3den Februarij:

DE SPELER OF REVENGE PRAAG,

Tooneelspel in 5 Bedrijven.
Aanvang 6 uren.

Een boerenknecht,

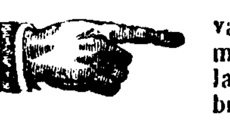

van de H. G., 24 jaren oud, goed met paarden kunnende omgaan, verlangt eene dienst. Adres met *franco* brieven, onder lett. Q., bij den Boekverkooper C. PET te Hoogeveen.

De **vereenigde**
BETREKKINGEN
van

KOSTER EN KERKBODE

bij de **HERVORMDE GEMEENTE** te ***ASSEN***, met ***1º. Mei*** aanstaande ***openvallende***, zoo worden zij, die daarvoor in aanmerking wenschen te komen uitgenoodigd, zich ***in den loop der maand Februarij 1859*** in persoon of met franco brieven aan te melden bij den ondergeteekende.

Alleen gehuwde personen (bij voorkeur zonder kinderen), van de Protestantsche gezindte en van onberispelijk gedrag, zullen ter benoeming in aanmerking komen.

Aan voormelde betrekkingen is verbonden eene jaar wedde van ***f 200 - 00***, vrije woning, vuur en licht, benevens andere kleine voordeelen.

Assen den 28 Januarij 1859

De President Kerkvoogd,
G. SLUIS

Uit de hand te koop:

Pl m. 1¼ Bunder ***HEIDEVELD***, waarvan reeds een gedeelte met BOEKWEIT bebouwd is geweest, gelegen aan het Kanaal van Groningen op Assen, aan den weg van Vries naar Tinallinge en Zuidlaren, zeer gunstig gelegen om eene ***affaire*** op te rigten. Te bevragen bij L B OOSTEWEEGHEL. Rijtuigmaker aan den Nieuwenweg te Groningen

---

AANZIENLIJK

Heeren Huis,

AAN DE VAART TE ASSEN.

De Notarissen Mr A. HOMAN te Vries en H H. VAN LIER te Assen zullen, op Vrijdag den 4 Februarij 1859, des avonds te zeven uur, in de zaal van J. B. SCHUT te Asse, ten verzoeke van den heer N. G. SERVATIUS te Leyden en Kinderen, publiek bij inzate veilen:

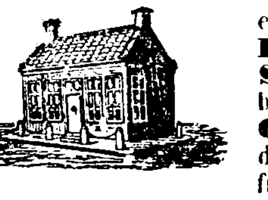

Eene groote weldoortimmerde en met alle gemakken ingerigte **HEEREN BEHUIZINGE, SCHUUR** en spatieuse vruchtbare **TUIN**, en daarachter gelegen **GROENLAND**, staande aan den straatweg en vaart, op het fraaiste gedeelte van Assen, te zamen groot B 1.70 85. Eerst te veilen in de navolgende perceelen: 1o. Huis, Schuur, Heem en Groote Tuin: 2o Huisplaats aan de vaart ten Oosten van het Heeren Huis: 3o. 4o. en 5o. het Groenland achter den Tuin, verdeeld in 3 perceelen, alles op het terrein met bakens aangewezen De helft der kooppenningen kan op het goed beleend blijven tegen 4% rente. De gebouwen en de Tuin zullen op toegangbilletten, af te geven door den Notaris VAN LIER, en na gevraagde toestemming van de bewoners, kunnen worden bezigtigd op Dingsdag den 1en Februarij 1859, des middags tusschen elf en één uur.

H H. VAN LIER

De Erven wijlen den heer Mr. G. W. VAN DER FELTZ te Asson zijn voornemens, op Vrijdag den 4 Februarij e.k., 's avonds te 7 uur, ten huize van J. B SCHUT te Assen, publiek te veilen:

Eene Huisplaats,

gelegen nabij de markt aan de Vaart te Assen, tusschen de eigendommen van de heeren PELINCK en MENNINGA.

Notaris: H. H. VAN LIER.

Op nader te bepalen tijd en dag zal publiek worden verkocht:

Het Logement

te Emmen, bewoond door den eigenaar G HOVENKAMP.

Inmiddels ***uit de hand te koop.***

Naar verkiezing kan de helft of twee derde der koopsom op het pand belegd blijven. Informatien zijn te bekomen op franco aanvrage bij het Hulpkantoor te Emmen.

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te Leek, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen HINDERKIEN AUKEMA. Wedw. wijlen JANNES HINDRIKS WINSINGH, in leven Landbouwersche te Rhoden, op Donderdag den 10den Februarij 1859, ten huize van den Kastelein BOUWSMA te Marum, provisioneel, en op Donderdag den 17den Februarij daaraanvolgende, ten huize van den Kastelein DIJKSTRA te Marum, definitief, telkens des voormiddags te 10 uur, te veilen en verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING, SCHUUR** en verdere GEBOUWEN, met TUIN, HOF, BOSCH, BOUW-, WEIDE-, HOOILANDEN, VEEN- en HEIDEGRONDEN, te zamen groot 154 B., 57 R, 09 E., alles gunstig staande en gelegen aan den Grindweg te Ureterp, Sijgerswoud en voorts onder Beets, Provincie Friesland, en zulks in 43 Perceelen, welke in tijds zullen worden genummerd en waarvan Verkoopboekjes verkrijgbaar zullen worden gesteld ten huize van den Kastelein REINDERS, op de Friesche Palen, bij wien onderrigt en aanwijs is te bekomen.

Op Vrijdag den 4 Februarij 1859, 's morgens precies te 10 uren, te Gasselte, ten huize van GEERT KOOPMAN,

publieke verkoop van

I. Eene groote **BOERENPLAATS** te Gasselte, bestaande in ruime **BOERENBEHUIZINGE**, groote **HOF, HOOILANDEN, WEILANDEN** en **BOUWLANDEN**, groot ruim 24 bunders, onderscheidene groote perceelen **VELDGROND** en **VEEN**, alles behoorende tot de Plaats, Meijerschewijze in gebruik bij TONNIS JANS VAN BOVEN.

II. Eenige perceelen **HOOILAND**, behoorende bij de Plaats, in gebruik bij TONNIS GEERTS VAN BOVEN, als het voorste Land, groote Maar bij Gasselternijveen, de Hornakker, Poops, voorste Stokdil en eenig ***BOUW-*** en ***WEILAND*** en ***VELD-*** en ***BOSCHGRONDEN***, als 't Moerasse, Dreeuw, Lutken Eudenbrink en dito Holt, Koelen en Kortvlies, mede alles onder Gasselte gelegen.

III. De ***onverscheiden helft*** van de welbeklante ***Rogge- en Pelmolen***, staande te Gasselte.

Alles toebehoorende aan de Erven den heer J. VELTMAN te Noorddijk

Notaris Mr. C. E KNIPHORST.

Op Vrijdag den 18 Februarij 1859, 's morgens te 10 uren, ten huize van den heer Mr. C. L. KNIPHORST te Gieten,

Boeldag van

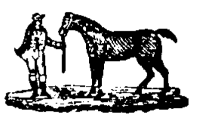

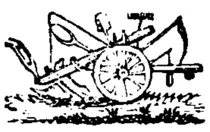

4 beste ***PAARDEN***, waarvan 2 jongen, 6 stuks ***HOORNVEE***, 1 dragtige ***MOTTE***,
2 ***LOOPVARKENS, WAGENS, WIPKAR, EEGDEN, PLOEG, MELKGEREEDSCHAPPEN, BOERENGEREEDSCHAPPEN, STROO***, enz enz.

Mr C. E KNIPHORST.

Op Zaturdag den 19 Februarij 1859, 's morgens te 10 uur, ten huize van Mejufvrouw de Weduwe BRAAMS te Gieten.

publieke verkoop van

eene roijale ***HEERENBEHUIZINGE*** en groote ***TUIN***, staande en gelegen op het vrolijkste gedeelte aan de Markt te Gieten.

3 beste stukken ***WEILAND***, als: ***voorste*** en ***achterste Osseveen.***

2 beste stukken ***HOOILAND*** op de Oostermoersche Vaart

7 akkers best ***BOUWLAND*** en onderscheidene perceelen ***VELD, BOSCH, VEEN*** en ***WAARDEEL***, alles gelegen onder Gieten en toebehoorende aan Mr C L. KNIPHORST te Gieten.

Mr. C E. KNIPHORST.

De Notarissen Mr. W. O. SERVATIUS te Dwingelo en A. J. C TELLEGEN te Smilde, zullen op Maandag den 7den Februarij a s., des avonds te 7 uur, bij AALTJE LUXWOLDA, in de Nieuwe Veenhoop te Smilde, overgaan tot de bepaalde toewijzing van:

Eene ***BEHUIZING*** met annexe ***SCHUUR, TUIN*** en achtergelegen kampje ***LAND*** benevens vijf kampen ***GROENLAND***, alles staande en liggende te Hijkersmilde, N. W. zijde der hoofdvaart aan den straatweg bij de Wittewijk.

Mr. G. B. VOORMEULEN VAN BOEKEREN, Notaris te Stads Kanaal, zal, op Dingsdag den 15 Februarij 1859, des middags te 2 ure, ten huize van den Logementhouder J. H KOCK te Stads-Kanaal, gemeente Wildervank, publiek verkoopen:

I. De **VEENPLAATSEN** Nummers 31 en 32, gelegen in de Markte van Buinen, gemeente Borger, Zuidkant, ***BOVENVEEN*** en ***ONDERGROND***, met de daarop staande ***GEBOUWEN***, ieder groot ongeveer 14 Bunders 50 Roeden.

II. De ***VEENPLAATSEN*** Nummers 26, 27, 29, 34 en 35, gelegen in de Markte van Gasselter-Nieuwveen, gemeente Gasselte, Kleine Compagnie, ***BOVENVEEN*** en ***ONDERGROND***, met de daarop staande ***GEBOUWEN***, ieder groot ruim 6 Bunders.

III. Het **BOVENVEEN** van de Veenplaats Nummer 17, mede aldaar gelegen

IV. Een perceel **BOVENVEEN** op de Plaats Numero 14, Markte van Buinen, gemeente Borger; en

V. Een Put **BOVENVEEN** op de Plaats Numero 17, mede aldaar gelegen.

Revalenta Arabica.

Eene goede spijsvertering geeft eene goede gezondheid en als men de beroemdste Geneesheeren raadpleegt, verkrijgt men de overtuiging, dat zij het allen daaromtrent eens zijn:

Dat op weinige uitzonderingen na, alle veronderde kwalen uit de eene of andere stoornis in de spijsverter voortvloeijen.

Door de spijsverteringsorganen te versterken, derzel verrigtingen te regelen en het bloed te zuiveren, gen ***Du Barry's Revalenta*** de volgende ziekten:

Koorts, zinkings, verstoppingen, maagkramp, maag hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, ko zenuwziekte, stuipen, vloed, slijm, hartkloppingen, ho pijn, duizeling, graveel, maagkanker, scheurbuik, klie tering, rhumatische aandoeningen, griep, misselijkheid braking.

Bij kinkhoest, zalen, kinderpok en waterpokken w zij zeer gunstig, zij alle branderig en koortsachtig wegneemt.

Het is zonder te spraak de eenvo ste en minst kost ste wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtge kan zij alle andere spijzen vervangen. Bij onpasselijkh en maagziekten van minder belang, gebruikt men ze a als ontbijt; bij ingewortelde kwalen en ernstige zie moet zij zoo dikwijls mogelijk andere maaltijden ver gen, en kan daartoe afwisselend toebereid worden, zo de gebruiksaanwijzingen aangeven.

De prijs der Revalenta is: Kleine Bussen 87½ c ponds f 2, 2 ponds f 3- 50, 5 ponds f 8, 12 ponds

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, w gratis afgegeven.

Men lette er vooral op, dat iedere bus tot waarborg echtheid door

F. VON WINDHEIM en Co., Verkoophuis geteekend
Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A VAN GORCUM
Coevorden, C J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.
En in de bekende Dépôts in de andere steden.

MARKTBERIGTEN.

Heerenveen, 29 Jan. Rogge f 5.40. Boter per vat f 52.50.

Steenwijk, 31 Jan. Rogge f 6.00 a 6 20. — Bo weit f 4.50 a f 4.60. Boter per ⅛ vat f 00.00.

Oldemarkt, 29 Jan. Boter per ⅛ vat f 25,50.

Noordwolde, 27 Jan. Rogge f 6.00 a 0.00, aan 29 mud. — Boekweit f 4 90 a 0.00; aanvoer 31 mud. — Bo f 0.94 het Ned. pd.

AMSTERDAM. 28 Jan. GARST prijshoudend; 115 ... rige Deensche f 174 — Overige GRANEN zonder handel KOOLZAAD williger; op 9 v Olie: dadelijk £ 75; in Ap £ 75 bieden, £ £ 75½ laten; Sept. en October £ 69½ b den, 70 laten. — LIJNZAAD in een doen; 99, 100 ℔ Arch gel f 270; 109 ℔ geringe Odessa f 300. — RAAP- en LIJ OLIE hooger betaald; Raapolie op 6 weken f 43¼; Vli f 42; 1o. Mei f 41, ½; Najaar f 39¼, ½. — Lijnolie op weken f 31¼; Vliegend f 30; 1o. Maart f 30¼, ½; Ap f 30½, ¾; Mei f 30¾, 31; Najaar f 32. — HENNEPOL op 6/w. f 35¼; Vliegend f 34. RAAPKOEKEN per 10 stuks f 90 a 93. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 1 a f 14.

SCHIEDAM, 2 Jan. MOUTWIJN f 13¾ per vat cont met veel vraag en weinig verkoopers. — JENEVER pct. Amst. proef f 17¼ a f 17¾ per vat contant bij partij

---

237e STAATS-LOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven. 5e Klasse.

16e Lijst. No. 19154 f 1000. — Nos. 10636, 12995 19781 f 400. — Nos. 4 8, 2996, 17828 en 19133 ieder f 20 — Nos. 3157, 4283, 12147, 12597, 14757, 15494, 17013 17715 ieder f 100.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	28 Jan.	29 Jan.
Nederl. W.S.	2½	64 15/16	64 15/16
—	3	77 9/16	77½
	4	99 1/16	99
Amort. Synd.	3½	94½	94½
Handelm.	4½	141⅝	141⅝
O. I. Leening	4	98½	98½
Aand. H. Spw.			
— R. —	4½	101¼	101¼
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	105⅜	105⅜
Cert. 1831/33	5	91½	
Dito 1840	4	87 1/16	87⅛
— Stieglitz	4	87½	87⅝
— Nieuwe	4		87¼
— 5e Serie	5	98 13/16	98 13/16
— 1855 6e S.	5	102 1/16	102
— van Ass.	6	68⅞	68⅞

	pCt.	28 Jan.	29 Jan.
Polen,			
Aand. fl 500		/	155¼
Obl.	4	82	82
Spanje, Obl.	1½	30 3/16	30¼
Obligatien	3	44 15/16	
Binnenl.	3	40 13/16	40⅞
Amortisable			
Bewijz. Coup.		6 1/16	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		77¼
— —	4		60⅛
— Metal.	5	71 1/16	71 3/16
— RenteA.	5	82	82
— Nation.	5	73 1/16	73 3/16
— —	2½	36⅜	36½
Belgie, Cert.	2½		
Rothschild	2½	52⅞	52⅞
Portug., Obl.	3	46 13/16	46 15/16
Brazilien	5	100	100
Weener aandeelen	4		325½

28 Jan. De markt was heden voor nationale fondsen al gemeen vast; van buitenlandsche sluiten Oostenrijksche, na eene neiging tot achteruitgang, nagenoeg als gisteren; Mexikaansche waren op nieuw tot hoogere prijzen gezocht.

29 Jan. Bij weinig affaire waren de prijzen heden nagenoeg onveranderd, alleen waren Mexikaansche fondsen iets meer aangeboden.

Gedrukt bij **GRATAMA** te **ASSEN.**